

CIERPIĄCY (66) *part praes act*

cierpiący (50), **cirpiący** (16); *cierpiący PatKaz II, RejPs, GroicPorz (4), UstPraw, BibRadz (3), Mącz (3), BudBib, BudNT (2), CzechRozm, SkarŻyw (5), CzechEp (4), NiemObr, WerGość, ArtKanc, LatHar (3), WujNT(9), SarnStat (2); cirpiący OpecŻyw, TarDuch, BielŻyw, WrobŻółt (2), LubPs (4);* *cierpiący: cirpiący FalZioł (6 : 4), GlabGad (1 : 3).*

-e- *Mącz (3), -é- SarnStat (2).*

sg m N *cierpiący* (11). \diamond *G* *cierpiąc(e)go* (7). \diamond *D* *cierpiąc(e)mu* (4). \diamond *A* *cierpiąc(e)go* (1). \diamond *I* *cierpiącym* (4). \diamond *f N* *cierpiącą* (3). \diamond *G* *cierpiąc(e)j* (2). \diamond *D* *cierpiąc(e)j* (1). \diamond *A* *cierpiącą* (1). \diamond *n N* *cirpiące* (1). \diamond *A* *cierpiąc(e)* (1). \diamond *I* *cierpiąc(e)m* (1). \diamond *pl N m pers* *cierpiący* (9). *subst* *cierpiąc(e)* (1). \diamond *G* *cierpiących* (5). \diamond *D* *cierpiącym* (10). \diamond *A m pers* *cierpiąc(e)* (2) *BudNT, CzechEp, cierpiących (1) WujNT. subst* *cierpiąc(e)* (1).

Sł stp notuje, Cn s.v. duszenie, Linde XVIII w. s.v. cierpieć.

1. *Doznający, przeżywający dolegliwości fizyczne i psychiczne; patiens Vulg (62)* : tedy iego ciało niebyło *cirpiące/* ale chwalebne *OpecŻyw 93v; PatKaz II 54; BielŻyw 91*; oglądałem cię Bogá mego w ciebie/ nie stworzonego stworzonym/ nie oglądanego widomym/ niecierpiętlivego *cierpiącym. SkarŻyw 113, 22, 62.*

cierpiący co (27): FalZioł V 31v; LubPs Y4; Bo wtem iż łam vcierpiał gdy był kufzon/ może pokuły *cierpiące* ratować. *BudNT Hebr 2/18, 2.Tim 2/24; CzechRozm 59v; CzechEp 25 marg, 184, 214*; To narody *zuchwale/* y *roskázowania* nie *cierpiące/* pod *pánowanie* *inšnych* *poddało. WerGość 238; LatHar 604. Cf Wyrażenia.*

Wyrażenia: »boleść cirpiący« (1): Iam ielth vbogi y boleśc *cirpiący TarDuch A7v.*

»ciężkość cierpiący« (1): KRześciánie *prawdę Bożą* *práwie* *miłuiący/* *prze* *iego* *święte* *słowo* *ciężkości* *cierpiący/* *łzukayciełz* *poćielzenia/* *z* *Kryłtowá* *kazánia ArtKanc I19.*

»głód cirpiący« (1): *Drudzy [jako są]* *głód* y *niedołtátek* *cirpiący. LubPs Y4.*

»cierpiący krzywdę« [szyk 3 : 3] (6): *ktori* *czini* *łprawiedliwy* *ład* *cirpiącym* *krzywdę [iniuriam patientibus]* *WróbŻółt 145/7; LubPs X4v marg, ff2; GroicPorz B4; UstPraw C; CzechEp 11.*

»niedostatek cierpiący« (1): *LubPs Y4 cf* *»głód cirpiący«.*

»prześladowanie cierpiący« (6): *RejPs 92v; LatHar +++v*; wśákże *nie* *włzyscy* *prześladowanie* *cierpiący* *łá* *święci* y *pobożni* *WujNT 740, 740 marg, Bbbbbbb2v [2 r.].*

»uciśnienie cierpiący« (1): *á* *wam* *vćiśnienie* *cierpiącym [et vobis, qui tribulamini]* *odpoczynienie* *z* *námi* *w* *obiáwieniu* *Páná* *Iefufá* *WujNT 2.Thess 1/7.*

α. *W funkcji rzeczownika (4)* : *GroicPorz iiv*; *A* *co* *ielscze* *dziwniey/* *niecierpiętlivy* *łtał* *łię* *cierpiącym* *SkarŻyw 1, 441*; *Chwali* *przytym* *Zydy/* *iż* y *wiele* *ćierpieli/* y *cierpiących* *włpomágáli. WujNT Hebr 10 arg.*

a. *Chorujący, złożony chorobą; morbo obnoxius Mącz (22)* : *Quartanę* *też* *tłumi/* *gdy* *łie* *dałz* *napić* *cirpiączemu* *człowiekowi* *FalZioł II 4b.*

cierpiący co (19): *Pierłtien* *z* *kopyta [...]* *niedopuřcza* *padać* *wielką* *niemoez* *cirpiączym. FalZioł IV 4d, IV 6a [2 r.], V 43v, 76 [2 r.];* *Czemu* *ięzik* *zimnicę* *cirpiącego,* *włzytkie* *rzeczi* *gorzkie* *mnima. GlabGad C4v, B6, C6, K8v; BibRadz 2.Reg 3/29, Ez 18/6; Auriginosus, qui obnoxius est huic*

morbo, Żółtą niemoc cierpiący. *Mącz* 21a; *BudBib Lev* 22/4; *NiemObr* 166; *LatHar* 218; *WujNT przedm* 35, *Mar* 5 arg, *Luc* 8/43.

W charakterystycznych połączeniach: cierpiący biegunkę (2), febrę, krwotok, niemoc [w tym: krwawą (3), przyrodzoną, ś. Walentego (3), wielką (3), żółtą] (11), płynienie krwi (3), suchoty, upławy, zimnicę.

a. *W funkcji rzeczownika (2) :* Tenże kamyk zawiązany wkorze wołowej albo w ieleniey/ wielką niemocz oddała gdy na lewym ramieniu cierpiące^{mv} przywiązuia. *FalZioł* IV 24d, IV 41b.

b. *Obłożony wyrokiem sądowym; pokrzywdzony [co] (4) :* Mężoboyce/ wywołanie do roku y do fzełci niedziel ćierpiący [świadczyć w sądzie nie mogą] *GroicPorz* xv; aby wżyftkim vciśnionym y obciążenie przed Sędźmi świetckieimi tegoż prawá Niemieckiego ćierpiącym [*patientibus JanStat* 1017] przepieczna do áppelláciiey y odezwánia vćieczká otworzoná bylá *SarnStat* 952.

Wyrażenie: »szkodę cierpiący« (2): GroicPorz c2; Iednę quárte pieniędzy fzkodę ćierpiący, zá fpásienie od wielkiego bydła bierze. *SarnStat* 675.

2. *Tolerujący, cierpliwy, wytrzymały; tolerans Mącz, PolAnt; patiens Vulg (4) :* Pan bog ieft fędzia fprawiedliwymoczny á długo złołci ćirpiąci *WróbŻółt* 7/12; *BibRadz* 2.Tim 2/24; *Tolerans, Cierpiący/ znofzający/ trwający w czym/ wfrzimawający fie od czego. Mącz* 457b.

a. *Z przeczeniem: nieznoszący, niecierpliwy; indignans Mącz; expers, intactus, non obnoxius Cn [czego] (1) :* Servitutis indignissimum [lege: indignantissimum], Zadnym obyczáyem newolftwá nie ćierpiącego. *Mącz* 89a.

Synonimy: 1. cnący; a. bolący, bolejący, chorujący, chory, chorzejący, niemoczny, niezdrowy; b. karany.

Cf **CIERPIEĆ, CIERPIĘTLIWY, CIERPLIWY**

DM